

INNEHÅLL:

BESLUT "NATURRESERVAT SVARTÅN": 1996-11-18
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT SVARTÅN": 1996-11-18

LÄNSSTYRELSEN I KOPPARBERGS LÄN
Miljövårdsenheten

BESLUT 1996-11-18
Dnr: 231-6956-96 (2084)

BILDANDET AV NATURRESERVATET SVARTÅNS DOMÄNRESERVAT I
AVESTA KOMMUN

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets benämning: Svartåns domänreservat
Objektnummer:
Kommun: Avesta
Registerområde: Folkärna socken
Lägesbeskrivning: Ca 1 km söder om Krylbo
Kartblad: Ekonomiska kartan 12G 3e
Gräns: Reservatets gräns är markerad med
punktstreckad linje på bifogad karta,
bilaga2.
Fastigheter: Stora Åvesta 1:47, Krylbo 8:10, del
Markägare: AssiDomän AB, Avesta kommun
Area: 10 ha
Därav landarea: 9 ha
Naturtyper: Lövskog 6 ha, Barrskog 3 ha, Vatten
1 ha
Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

BESKRIVNING AV RESERVATET:

Svartån utgörs av en bäckravin med höga naturvärden. Bäckens har en kort, stenig forssträcka i västra delen av området och ett meandrande lopp i öster där den ringlar sig fram på botten av ravinen.

Jordarterna i reservatet är finkorniga och utgörs av mjäla och lera vilket är orsaken till ravinbildningen i området.

Det råder ett fuktigt och skuggigt klimat i området som ger upphov till en yppig vegetation som har få motsvarigheter i länet. Vegetationen präglas av näringsrika marker som svämmas över vid högvatten. De västra delarna av området domineras av en örtrik granskog medan lövskog med grov asp, al, björk och ask utgör trädskiktet i de blötare partierna. Fältskiktet längs bäcken är frodigt med strutbräken och springkorn som karaktärsväxter. Det rödlistade gräset glesgröe, har här sin enda kända växtlokal i Dalarna. I den örtrika granskogen påträffas de krävande örterna vätteros och mellansmörblomma. Flera rödlistade lavar växer på områdets aspar, bl.a. stiftgelelav, aspgelav och smalflikig brosklav.

ÄRENDETS BEREDNING

Området avsattes 1986 som domänreservat. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges långsiktigt skydd som naturreservat. Svartån hör till de områden som länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och AssiDomän AB slöt 1995 ett avtal om naturreservatsbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i landet. Svartån är ett av de områden som omfattas av avtalet.

Detta beslut har fattats i enlighet med villkoren i avtalet mellan AssiDomän och efter samråd med Avesta kommun enligt 43 § naturvårdslagen.

I samband med remissomgången föreslog miljö- och stadsförvaltningen en utökning av reservatet med del av fastigheten Krylbo 8:10 som ägs av kommunen. Utökningen på 2 ha utgör ett värdefullt tillskott till naturreservatet.

Statens naturvårdsverk har tillstyrkt reservatsbildningen.

GRUND FÖR BESLUTET

Svartån är ett område med mycket höga botaniska kvalitéer. Det har på grund av sina naturvärden varit skyddat som domänreservat och anses så värdefullt att det bör ges lagstadgat skydd i form av naturreservat.

Svartån hyser en yppig vegetation med få motsvarigheter i länet och är Dalarnas enda kända växtplats för det rödlistade gräset glesgröe.

Området är värdefullt som framtida regeringsområde för forskning inom botanik, zoologi och ekologi.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats med innerkanten av punktstreckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 2, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484, ändrad 1991:1165) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsuppgifter skall gälla beträffande naturreservatet.

ÄNDAMÅLET MED NATURRESERVATET

Ändamålet med reservatet ska vara att skydda ett område med höga botaniska kvalitéer.

Ändamålet är även att ge möjlighet till naturupplevelse och vetenskaplig forskning.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller dämna
2. anlägga mark- eller luftledning
3. inplantera för området främmande växt- eller djurart
4. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna - träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, lavar och vedsvampar
5. framföra motordrivet fordon i terrängen. Undantag skall gälla vid uttransport av älg under förutsättning att endast lättare dragfordon med lågt marktryck används, t.ex. järn-

häst eller fyrhjuling.

6. skogsgödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
7. avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd
8. uppföra ny byggnad eller anläggning.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

9. sprida ut kalk i vatten eller på land.

Föreskrifterna utgör inget hinder mot de åtgärder som behövs vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgoda se ändamålet med reservatet. Föreskrifterna utgör heller inget hinder mot åtgärder som krävs för normalt vägunderhåll eller underhåll av motionsspår.

Punkterna A4 och A6 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen samt skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet skall frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

- B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av bifogad skötselplan.

- C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. göra åverkan på mark eller geologiska naturföremål
2. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna - träd och buskar, plocka eller gräva upp örter, mossor, lavar och vedsvampar
3. elda
4. framför motordrivet fordon i terrängen
5. medföra okopplad hund.

- D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m.m. som framgår av bifogad skötselplan
2. Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen i Kopparbergs län.

ÖVRIGT

Detta beslut träder i kraft den 25 november 1996 eller, i det fall beslutet överklagas, den senare tidpunkt när beslutet vinner laga kraft.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, blankett 2:1.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Gunnar Björk jämte ledamöterna Ann-Christine Dåderman, Kenneth Johansson, Åke Johansson, Margareta Jonback, Eva Kungsmark, Elisabeth Lindén Brandt, Bengt Nylund, Lennart Sacrédeus, Nicke Welin-Berger, Birgitta Örjas. Tjänstgörande suppleanter var Gunnar Barke, Anki Rooslien och Sally Skoog.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Leif Svensson, rättsenhetschef Inger Eriksson, miljövardsdirektör Stig-Åke Svensson och ekolog Susanne Peterson, den sistnämnda föredragande.

Gunnar Björk

Susanne Peterson

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar, blankett 2:1

SKÖTSELPLAN
1996-11-18

dnr 231-6956-96

SVARTÅNS DOMÄNRESERVAT

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	sid
I. ALLMÄN BESKRIVNING	2
1. Administrativa data	2
2. Grunden för beslutet samt föreskrifter	2
3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden	2
3.1 Naturförhållanden	2
3.3 Nuvarande markanvändning	2
3.4 Tillgänglighet	2
3.5 Slitage- och störningskänslighet	2
3.6 Anordningar för friluftslivet	2
3.7 Källuppgifter	3
II. PLANDEL	
1. Disposition och skötsel av mark och vatten	3
1.1 Övergripande mål	3
1.2 Generella riktlinjer och åtgärder	3
1.2.1 Hävd av skogsområde	3
1.2.2 Jakt	3
1.2.3 Fiske	3
1.2.5 Skogsbrand	3
1.2.6 Utmärkning av reservatets gräns	3
2. Anordningar för rekreation och friluftsliv	4
2.1 Övergripande mål	4
2.2 Riktlinjer och åtgärder	4
2.2.1 Information	4
2.2.2 Parkeringsplatser	4
2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar	4
3. Tillsyn	4
4. Finansiering	4

I. ALLMÄN BESKRIVNING

1. ADMINISTRATIVA DATA
(Se registeruppgifter)
2. GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER
(Se reservatsbeslutet)
3. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Svartån utgörs av en bäckravin med höga naturvärden. Bäckens har en kort, stenig forssträcka i västra delen av området och ett meandrande lopp i öster där den ringlar sig fram på botten av ravinen.

Jortarterna i reservatet är finkorniga och utgörs av mjåla och lera vilket är orsaken till ravinbildningen i området.

Det råder ett fuktigt och skuggigt klimat i området. Trädskiktet utgörs i de blötare partierna i öst av lövskog framför allt grov asp, al och björk, men även ask och enstaka grov gran förekommer. I de västra delarna av området dominerar granen. Längs bäcken frodas en yppig vegetation som har få motsvarigheter i länet. Fältskiktet är fridigt med strutbräken och springkorn som karaktärsväxter. Hässlebrodd, lundelm, tibast, bäckbräsma, röda vinbär, try och trolldruva är ytterligare några växter som påträffas i fältskiktet. Längs bäcken växer det hotade gräset glesgröe, som här har sin enda kända växtlokal i Dalarna. I den örtrika granskogen påträffas de krävande örterna vätteros och mellansmörblomma. Flera rödlistade lavar växer på områdets aspar, bl.a. stiftgelelav, aspgelav och smalflikig brosklav.

3.2 Nuvarande markanvändning

Jakt och rörligt friluftsliv är de enda formerna av markanvändning som förekommer i området.

3.3 Tillgänglighet

Svartån är beläget söder om Krylbo industriområde och kan nås från vägen mot Vansjö.

3.4 Slitage- och störningskänslighet

En överföring av området från domänreservat till naturreservat kommer troligtvis inte att innebära ett högre besöksstryck i området. Ur slitagesynpunkt föreligger i dagsläget inga behov av restriktioner för besökare utöver de allmänna föreskrifter som finns under C i beslutet.

3.4 Källuppgifter

Naturvårdsprogram för Kopparbergs län. Länsstyrelsen 1988:1. Översiktlig naturinventering för Avesta kommun. Länsstyrelsen 1979:1.

Jons, Maria: Inventering av Kvarnbäcken domänreservat nr 4 i Avesta kommun. Miljö- och stadsbyggnadskontoret, Avesta kommun.

II. PLANDEL

1. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel skall vara att bevara den nuvarande naturmiljön. Förutsatt att Svartåns vattenyta fortsätter att variera med återkommande översvämningar kom-

mer naturvärdena att bevaras utan skötselåtgärder. Det är dock av vikt att florán följs upp så att åtgärder kan vidtagas om det sker förändringar som påverkar området's nuvarande karaktär.

1.2 Generella riktlinjer

1.2.1. Hävd av skogsområde

Inget skogsbruk skall bedrivas i området. Skötselåtgärder ska dock övervägas om de lövdominerade områdena börjar växa igen med gran så att den känsliga florán hotas.

1.2.2 Jakt

Jakt får bedrivas som tidigare. Reservatsföreskrifterna tillåter dock inte röjande för eller byggande av passhytta eller jakttorn.

1.2.3 Fiske

Handredskapsfiske får bedrivas efter regler som fastställs av berörd fiskerätsorganisation.

1.2.4 Skogsbrand

Spontant uppkomna bränder skall släckas enligt gällande brandlagstiftning.

1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatets gräns skall utföras enligt svensk standard SIS 031522 och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

2. Anordningar för rekreation och friluftsliv

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är också att befrämja det rörliga friluftslivet. Dispositionen av området utgår från att underlätta för besökare att ta sig fram i området och att kunna studera skogen och utnyttja dess friluftsvärden.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Information

Informationsskyltar sätts upp av naturvårdsförvaltaren.

2.2.2 Parkeringsplatser

Det finns inga särskilt iordningsställda parkeringsplatser vid reservatet. Parkering är möjlig vid Krutbobergets elljusspår. central eller längs en skogsbilväg öster om reservatet, vilket för närvarande torde vara tillräckligt.

2.2.3 Vandringleder

Vandringlede eller stig ska inte iordningställas.

3. Tillsyn

Förvaltaren's tid för tillsyn av reservatet beräknas omfatta två dagsverket per år.

4. Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Allmänt

Framställning och utplacering av skyltar samt utmärkning av reservatets gräns samt årlig tillsyn bekostas av staten.

Kostnader som redovisas bygger på uppskattningar och på 1996 års prishivå. Dagsverkskostnaden 1 700 kr avser lönekostnader, kostnad för arbetsledning m.m. Därtill kommer materialkostnader inklusive utrustning, hyror m.m.

Engångsåtgärder

Utmärkning av reservatets gräns, uppsättning av skyltar m.m.

10 dv å 1 700 kr	17 000:-
Materialkostnader	5 000:-
Totalt engångskostnader	22 000:-

Tillsyn och underhåll

Tillsyns- och underhållskostnader	
2 dv å 1 700	3 400:-
Materialkostnad	5 000:-
Totalkostnad/år	8 400:-